

Lassilan ja Åbyn vanhat taloryhmät

Jokikylässä sijaitsevat Lassilan talot edustavat Pohjanmaan suomenkielisen sisämaaseudun talonpoikaista rakentamistapaa. Ympäröivä agraarimaisema Välijoen varressa kuuluu Etelä- ja Keski-Pohjanmaan sekä ruotsalaisen Pohjanmaan rajalla sijaitsevan Evijärven vanhimpaan asutusalueeseen.

Lassilan taloryhmä muodostuu kolmesta vierekkäisestä asuinrakennuksesta, jotka periytyvät 1700-luvun lopulta. Punamullatut pohjalaistalot ovat puolitoistakerroksisia ja voimakkaasti korostetulla räystäslistalla varustettuja.

Jokikylä sijaitsee nimensä mukaisesti Lappajärvestä Evijärveen virtaavan Välijoen varrella. Jokireitti jatkaa Ähtävänjokena kohti Pedersöreä ja Pietarsaarta.

Evijärvelle muodostui pysyvää asutusta jo 1400-luvulla, ja 1540–1550-luvuilla alueella oli jo vahvaa ruotsalais- ja savolaisasutusta. Ensimmäiset talot sijoittuivat vesistön vanhan kulkureitin varteen, järvi- ja jokikalastuksen kannalta edullisille paikoille.

Åby, eli Cammarbacka, joka on Lassilaa vanhempi paikka on viereisellä mäellä, jossa kantatalo on vielä paikallaan. Sen omistavat nykyisin Jokisuut. Heidän kantaisänsä Lauri Laurinpoika Cammarbacka/ /Åby/ s. noin 1510, oli talon ensimmäinen veroluetteloissa mainittu isäntä 1548–1552. Hän on monen evijärveläisen ja kortesjärveläisen nykysuvun kantaisä.

Lassilan kolme taloa ja neljäs sieltä uudelle paikalle siirretty – nykyisin Harri ja Hannele Laukkosen asuma talo – ovat melkeinpä kopioita Åbyn kantatalosta. Lassilan taloa verotettiin ensi kerran Eino Tapaninpoika Lassilan nimellä 1567.

Eino Tapaninpojan jälkeläisten mieslinjaa ei tiettävästi ole olemassa. 1600-luvun lopun nälkävuodet ja heti perään tullut isoviha hävitti miehet Lassilasta ja vävynpojan poika Mikko Laurinpoika Lassila myi – velkaannuttuaan tervan hinnan romahduksen seurauksena – talon 1732 Matti Matinpoka Cammarbacka, Åbylle ja hänen vaimolleen Valpuri Erkintytär Storstrangille. Nykyiset Jokikylän Lassilat polveutuvat Matista ja Valpurista.

Matti Matinpojan kaksi veljeä ja lanko kuolivat Purmojärven kahakassa. Eino Tapaninpojan jälkipolvea edustaa Vähä-Lassilan sukuhaara. Se polveutuu Mikko Laurinpojan nuorimmasta velljestä, joka Mikon myydessä talon jäi isänsä kanssa torpparina asumaan myöhemmin Vähä-Lassilaksi (Linna) nimitettyä talon osaa.

1500-luvun lopulla ja 1600-luvulla syntyi uusia taloja. Evijärvellä mainitaan 1548 13 taloa. Talot sijaitsivat Inankylässä, Särkijärvellä, Evijärven länsi- ja etelärantojen läheisyydessä, Haapajärvellä ja Evijärven kylässä.

Jokikylä (maarekisterissä Jokela) erotettiin isojaon yhteydessä 1790-luvun lopulla Evijärven kylästä. Asutus laajeni 1700-luvun lopulla ja 1800-luvun jälkipuoliskolla. Vielä 1700-luvulla kantatalot pysyivät jakamattomina huolimatta isojaosta.

Lähteet: Museovirasto
Järviseudun Historia
tompansuku.net